

Západočeská univerzita v Plzni
Právnická fakulta
Katedra trestního práva

V Plzni dne 16.4.2015

Posudek oponenta na diplomovou práci

Jana Tolara

„Anonymní svědek v trestním řízení“

1) Úvod

Předložená diplomová práce obsahuje rozbor problematiky vztahující se k anonymnímu svědkovi v trestním řízení.

Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství kvalifikačních prací ve smyslu pokynu děkana č. 23 D/2011 ze dne 2.8.2011 a byla zjištěna nejvyšší míra podobnosti 11 % se zkoumanými texty a ve smyslu čl. 3 a s ohledem na zjištěný výsledek není třeba ověřovat originalnost práce.

Struktura diplomové práce odpovídá zadanému diplomovému úkolu, když v zásadách vypracování se měl diplomant v části 3. zabývat institutem utajovaného svědka v přípravném řízení a v diplomové práci celkem logicky rozšířil název této části na institut utajeného svědka v trestním řízení. Práce se zabývá obecnými otázkami, které se vztahují ke zpracovávané problematice v návaznosti na popis důvodů pro zavedení institutu utajovaného svědka, historickým vývojem právní úpravy a aktuální právní úpravou. Předmětem diplomové práce je také judikatura ESLP a Ústavního soudu a popis zvláštní ochrany svědka podle speciálního zákona. Autor si v diplomové práci klade za cíl provést rozbor právní úpravy institutu utajovaného svědka a zaměřit se na nedostatky a problémy spojené s právní úpravou.

Vlastní text diplomové práce čítá 60 stran, celkový rozsah práce včetně obsahu, seznamu použitých zdrojů a cizojazyčného resumé čítá 65 stran.

2) Zaměření diplomové práce, její systematika a základní koncepce

Struktura diplomové práce odpovídá zadanému diplomovému úkolu a také pokrývá základní problémy, které se vztahují ke zpracovávané problematice.

Diplomová práce je členěna na 6 částí (1. Úvod, 2. Organizovaná kriminalita a další důvody zavedení institutu utajovaného svědka, 3. Institut utajovaného svědka

v trestním řízení, 4. Zvláštní ochrana svědka, 5. Problematika utajení a ochrany svědka v zahraničí, 6. Závěr).

V úvodu práce autor mimo jiné uvádí, že institut utajovaného svědka může být v rozporu s právem obviněného na spravedlivý proces.

Část 2. se zabývá organizovanou kriminalitou, která byla důvodem pro zavedení institutu utajovaného svědka, když v názvu této části jsou uváděny i další důvody zavedení tohoto institutu, aniž by však došlo k jejich specifikaci. Je popisován vznik právní úpravy institutu utajovaného svědka v návaznosti na zákon č. 292/1993 Sb., a to v kontextu s nálezem Ústavního soudu z roku 1994, který značně ovlivnil další vývoj právní úpravy. V této části se také diplomant zabývá nově formulovaným institutem zločinného spolčení, když však je nutné poukázat na to, že při zavedení tohoto institutu do trestního zákoníku byl tento institut slovně popisován rozdílným způsobem, než je uvedeno na str. 7 ve druhém odstavci (chybí „je zaměřeno na dosahování zisku“). Vypuštění této podmínky vztahující se ke zločinnému spolčení by se mělo také projevit ve vymezeném pojmu organizovaného zločinu na str. 3 a 4. Autor se popisným způsobem zabývá v diplomové práci i právní úpravou po zlomovém nálezu Ústavního soudu.

3. část se zabývá institutem utajovaného svědka v trestním řízení, když na jedné straně je zdůrazňována skutečnost, že výpověď svědka má v trestním řízení mimořádný význam pro konečné rozhodnutí v dané věci a obviněný by měl mít právo na bezprostřední konfrontaci s obsahem svědecké výpovědi a na druhé straně za určitých specifických situací, když existuje reálná hrozba svědkovi, by měl právní řád umožňovat vyslýchat svědka jako svědka utajovaného. V návaznosti na to jsou popisovány i rozpory mezi právy svědka a právy obhajoby, které zákonná úprava musí přesně regulovat. Autor popisuje v diplomové práci podmínky, které musí být kumulativně naplněny k tomu, aby mohla být totožnost a podoba svědka utajena. V této části práce autor popisuje celkem šest rozhodnutí ESLP a tři rozhodnutí Ústavního soudu, kterým přikládá velkou váhu při posuzování podmínek pro možnost použití utajovaného svědka v trestním řízení. Nepochybně lze konstatovat, že tato část diplomové práce je jádrem diplomové práce.

Zvláštní ochrana svědka je předmětem zákonné úpravy v zákoně č. 137/2001 Sb. a diplomant se s obsahem tohoto zákona zabývá v části 4. diplomové práce.

Část 5. popisuje některé základní rysy problematiky utajení a ochrany svědka v zahraničí, a to v SRN, Rakousku a Slovenské republice. V této části se také diplomant zmiňuje o tom, že novelou trestního řádu, provedenou zákonem č. 41/2009 Sb., byl zaveden institut „spolupracující obviněný“, který se podobá institutu korunního svědka, jež je předmětem úpravy v některých státech. S tímto tvrzením však oponent nesouhlasí. Tato část diplomové práce má popisný charakter, chybí srovnání s českou právní úpravou a event. zhodnocení, v čem by se mohla zahraniční úprava jevit jako inspirující pro ČR.

V závěru práce rekapituluje diplomant obsah diplomové práce a mj. v něm uvádí, že institut korunního svědka by mohl napomoci orgánům činným v trestním řízení vyřešit některé zločiny v souvislosti s organizovanou kriminalitou.

Diplomant zpracoval diplomovou práci na základě analýzy platných právních předpisů, odborné literatury, komentářů a odborných statí, a to včetně internetových zdrojů. Autor také do diplomové práce zapracoval judikaturu ESLP a Ústavního soudu.

3) Zhodnocení diplomové práce

Předloženou diplomovou prací autor prokázal schopnost osvojit si příslušné teoretické znalosti ve vztahu ke zpracovávané problematice, avšak tyto znalosti již tvořivě nedoplňoval. Diplomová práce má popisný charakter a nezaměřuje se na nedostatky a problémy spojené s právní úpravou a z tohoto důvodu také, v návaznosti na zpracovávanou problematiku, nejsou zaujímana stanoviska autora k provedení rozboru právní úpravy.

Práce obsahuje jasnou obsahovou strukturu a přes dílčí vytýkané nedostatky posuzovaná práce splňuje požadavky na úroveň této práce, a to jak po formální, tak i obsahové stránce.

Při ústní obhajobě nechť se diplomant zaměří na otázku vztahu institutu korunního svědka a spolupracujícího obviněného ke zpracovávané problematice, tj. k anonymnímu svědkovi, a pokusí se i vyjasnit vzájemnou možnou propojenost a jejich význam v trestním řízení s přihlédnutím k respektování práva na spravedlivý proces. Stejně tak by se mohl vyjádřit diplomant i k tomu, co považuje za inspirativní v zahraničních právních úpravách pro úpravu v České republice.

S ohledem na shora uváděné skutečnosti může být předložená diplomová práce podkladem pro úspěšnou ústní obhajobu.

V závislosti na průběh ústní obhajoby navrhuji kvalifikaci předložené diplomové práce známkou **velmi dobře až dobře**.

doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.
oponent diplomové práce

